

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-2059

21.12.2018

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Вілкула О. Ю., оголошений на засіданні Верховної Ради України 21 грудня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

2059

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. М.Грушевського, 5

вих. № 1812181

від 18 грудня 2018 р.

Прем'єр-міністру України

✓ Гройсману В.Б.

01008 м. Київ; вул. М. Грушевського, 12/2

Міністру соціальної політики

України

Реві А.О.

м. Київ, вул. Еспланадна, 8/10, 01601

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

в порядку ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»

Щодо необхідності збільшення видатків у 2019 році в зв'язку з відновленням пільг, визначених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» Рішенням Конституційного Суду України №12-р/2018 від 18.12.2018

Шановний Володимире Борисовичу!

Шановний Андрію Олексійовичу!

Мене як народного депутата України дуже непокоїть пенсійне забезпечення людей, які віддали своє здоров'я у боротьбі за життя всієї України та території сусідніх країн.

Конституційний Суд України: «Держава не може в односторонньому порядку відмовитися від зобов'язання щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їхніх сімей».

Конституційний Суд України 18.12.2018 ухвалив Рішення №12-р/2018 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 9 розділу I Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28 грудня 2014 року № 76–VIII (далі-Закон № 76).

Згідно з оспорюваними положеннями внесено зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами (далі-Закон № 3551).

Під час розгляду справи Конституційним Судом України до статті 15 Закону 3551 було внесено низку змін, після чого предметом конституційного контролю стали абзац другий підпункту 1, абзац другий підпункту 2, абзаци другий, третій, четвертий підпункту 3 пункту 9 розділу I Закону № 76, частина шоста статті 14, частина друга статті 16 Закону № 3551.

Цим Рішенням Конституційний Суд України визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними):

- абзац другий підпункту 1, абзац другий підпункту 2, абзаци другий, третій, четвертий підпункту 3 пункту 9 розділу I Закону № 76, якими виключено положення Закону № 3551 щодо пільг на проїзд для учасників війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;

- частину шосту статті 14, частину другу статті 16 Закону № 3551, якими встановлено умову для отримання окремих медичних, житлово-комунальних та інших пільг.

Вирішуючи порушене в конституційному поданні питання, виходячи зі змісту статей 17, 65 Основного Закону України, Конституційний Суд України вважає, що громадяни України, які захищають Вітчизну, незалежність та територіальну цілісність України, виконують конституційно значущі функції. Тож держава повинна надавати їм і членам їхніх сімей особливий статус та забезпечувати додаткові гарантії соціального захисту відповідно до частини п'ятої статті 17 Конституції України як під час проходження служби, так і після її закінчення.

Закріплення в Конституції України обов'язку держави щодо забезпечення соціального захисту громадян України, які захищають Вітчизну, суверенітет і територіальну цілісність України, є запорукою його реалізації державою та недопущення зниження рівня соціального захисту цих осіб та членів їхніх сімей.

Обмеження або скасування положеннями Закону № 76, які є предметом конституційного контролю, пільг, установлених Законом № 3551, фактично є відмовою держави від її зобов'язань, передбачених частиною п'ятою статті 17 Конституції України, щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їхніх сімей.

У Рішенні Суду зазначається, що до категорії осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, належать члени сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час захисту Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності, та члени сімей померлих ветеранів війни, тому дія частини п'ятої статті 17 Конституції України поширюється на зазначену категорію осіб.

Конституційний Суд України, розвиваючи і конкретизуючи юридичну позицію, викладену у Рішенні від 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004, вважає, що припис частини п'ятої статті 17 Конституції України слід розуміти як такий, що покладає на державу обов'язок забезпечувати також соціальний захист громадян України - ветеранів війни, у тому числі осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та членів сімей осіб, які захищали Вітчизну, її незалежність, суверенітет та територіальну цілісність.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні вказує, що встановлення пільг ветеранам війни, особам, на яких поширюється чинність Закону № 3551, є одним із засобів реалізації державою конституційного обов'язку щодо забезпечення соціального захисту осіб, які захищали Батьківщину, її суверенітет і територіальну цілісність, та членів їхніх сімей. Держава не може в односторонньому порядку відмовитися від зобов'язання щодо соціального захисту осіб, які вже виконали свій обов'язок перед державою щодо захисту її суверенітету і територіальної цілісності. Невиконання державою соціальних зобов'язань щодо ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, підриває довіру до держави.

Конституційний Суд України вважає, що соціальний захист ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, спрямований на забезпечення їм достатнього життєвого рівня. Обмеження або скасування пільг для ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, без рівноцінної їх заміни чи компенсації є порушенням зобов'язань держави щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їхніх сімей. У разі зміни правового регулювання набуті вказаними особами пільги чи інші гарантії соціального захисту повинні бути збережені із забезпеченням можливості їх реалізації. Обмеження або скасування таких пільг, інших гарантій соціального захисту можливе лише у разі запровадження рівноцінних або більш сприятливих умов соціального захисту.

Також Конституційний Суд України дійшов висновку, що рівноцінної заміни або компенсації скасованих пільг для учасників війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, законодавець не передбачив.

У Рішенні Суду зазначається, що положення, визнані неконституційними, втрачають чинність через три місяці з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення. Суд підкреслює, що для відновлення попереднього рівня соціального захисту учасників війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону № 3551, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, або встановлення альтернативних варіантів компенсації скасованих пільг потрібно передбачити

кошти у Державному бюджеті України, внести відповідні зміни до законів України.

У Рішенні Конституційний Суд України встановив порядок його виконання, зазначивши, що застосуванню підлягатимуть пункти 7, 16 частини першої статті 14, пункти 7, 18 частини першої статті 15, пункти 6, 15, 16 частини першої статті 16 Закону № 3551 у редакції до внесення змін Законом № 76.

Крім того, Суд вирішив закрити конституційне провадження у справі за конституційний поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзаців третього, четвертого підпункту 2 пункту 9 розділу I Закону № 76 на підставі пункту 5 статті 62 Закону України «Про Конституційний Суд України» – втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

З огляду на вищезазначене, керуючись ст. ст. 15-17, 19 Закону України «Про статус народного депутата України», піклуючись про гарантовані Конституцією права громадян України та з метою парламентського контролю

прошу:

1. надати інформацію щодо кількості отримувачів зазначених пільг, визначених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відповідних категорій станом на 2013-2018 роки та їх кількість у 2019 з урахуванням зазначеного Рішення Конституційного Суду України №12-р/2018 від 18.12.2018;
2. надати інформацію щодо об'ємів фінансування зазначених пільг, визначених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відповідних категорій станом на 2013-2018 роки та виділених коштів у 2019 році та необхідних додаткових коштів в зв'язку з відновленням пільг Рішенням Конституційного Суду України №12-р/2018 від 18.12.2018;
3. надати інформацію щодо механізмів виконання рішення Конституційного Суду України №12-р/2018 від 18.12.2018 та забезпечення фінансування в Державному Бюджеті України на 2019 рік.

З повагою
Народний депутат України

О.Ю. Вілкул
(посвідчення № 161)